

Αρείου Πάγου: 234/1980 (Τμ. Β')

Πηγή: Ε.Δ.Κ.Α. ΚΒ' 1980, σ. 398

Εργατικόν ατύχημα δύναται να θεωρηθή και νόσος οφειλομένη εις την έκτακτον και αιφνιδιαν επήρειαν εξωτερικού αιτίου αποδοτέου εις ασυνήθεις, εκτάκτους ή εξαιρετικάς συνθήκας εκτελέσεως της εργασίας. Προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεως χήρας μεταλλευτού κατ' άρθρον 52 Καταστατικού Ταμείου Μεταλλευτών. Η ειδική αδικοπραξία των άρθρων 105, 106 ΕΝΑΚ συνιστάται μόνον εν υποβολή σαφούς αιτήσεως αναφερούσης την συνδρομήν των στοιχείων των απαιτουμένων προς απονομήν της παροχής.

Πρόεδρος: κ. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Εισηγητής: κ. ΠΑΡΜ. ΤΖΙΦΡΑΣ

Δικηγόροι: κ.κ. Δ. Παπαχαραλάμπους, Π. Καργάδης

Επειδή δια του άρθρ. 52 του δια της υπ' αριθμ. 13987 της 6/29 Μαρτίου 1940 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, εκδοθείσης βάσει του αρθρ. 59 παρ.1 του α.ν. της 11 Νοεμβρίου 1985 "περί Οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας" εγκριθέντος και εκ τούτου ισχύν νόμου επέχοντος Καταστατικού του Ταμείου Μεταλλευτών ωρίσθη ότι πρόσωπα εργασθέντα επί τριακονταετίαν τουλάχιστον ως εργάται μεταλλείων και καταστάντα ανίκανα τελείως προς πάσαν εργασίαν συνεπεία ατυχήματος, όπερ υπέστησαν εν τη εκτελέσει της εργασίας των, δι' ο δεν έτυχον ουδεμίας συντάξεως ως μη υποβαλλόντα δι' οιονδήποτε λόγον σχετικήν αίτησιν προς το Ταμείον Μεταλλευτών ή διότι η αίτησις αυτών απερρίφθη ως εκπρόθεσμος δύνανται μέχρι τέλους 1940 να υποβάλουν σχετικήν αίτησιν προς αυτό προς απόληψιν συντάξεως. Παρομοίαν αίτησιν δύνανται να υποβάλουν εντός του αυτού χρόνου και αι άποροι χήραι των ως άνω προσώπων προς απόληψιν αναλόγου συντάξεως εφ' όσον οι σύζυγοι αυτών ειργάσθησαν ως εργάται μεταλλείων επί δεκαπενταετίαν, ο δε θάνατος αυτών προήλθεν εξ οιασδήποτε αιτίας. Δια δε της υπ' αριθμ. 29722/Σ509 της 16.5.1951 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, δι' ης αυθεντικώς ηρμηνεύθη η ανωτέρω διάταξις προστεθείσης εν αυτή παραγράφου 2 εδ. α', ωρίσθη ότι προϋπόθεσις του συνταξιοδοτικού δικαιώματος της χήρας εργάτου μεταλλείου είναι, πλην των

λοιπών εν τω άρθρω τούτω αναφερομένων, και ότι ο σύζυγος αυτής είχε καταστή κατά τον χρόνον της αποχωρήσεως εκ της εργασίας του ανίκανος τελείως προς πάσαν εργασία, συνεπεία ατυχήματος, όπερ υπέστη εν τη εκτελέσει της εργασίας του. Περαιτέρω εν τη αυτή παραγράφω εδ. β' και γ' ορίζεται ότι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Μεταλλευτών, δι' ων μέχρι της ισχύος του παρόντος απενεμήθησαν συντάξεις εις χήρας ησφαλισμένων, θανόντων εξ οιασδήποτε αιτίας μετά την συμπλήρωσιν 15ετούς υπηρεσίας δεν υπόκεινται εις ανάκλησιν, έστω και αν ο θανών δεν είχε καταστή ανίκανος τελείως προς πάσαν εργασία εξ εργατικού ατυχήματος, πάσαν δε εκ του λόγου τούτου γενομένη ανάκλησις των τοιούτων αποφάσεων υπό του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου θεωρείται εξ υπαρχής άκυρος, συνεχιζομένης άνευ διακοπής τινός της καταβολής των συντάξεων προς τους συνταξιούχους, οίτινες από τούδε χαρακτηρίζονται ως βοηθηματούχοι. Δια της υπ' αριθμ. 48026/Μ551 της 19/20.10.1951 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών περί αυξήσεως των υπό του Ταμείου Μεταλλευτών καταβαλλομένων συντάξεων οι ως άνω βοηθηματούχοι του αρθρ.52 του Καταστατικού του Ταμείου Μεταλλευτών εξηρέθησαν της εις τους πάσης φύσεως συνταξιούχους χορηγηθείσης προσαυξήσεως της συντάξεως. Τέλος κατά το αρθρ.16 παρ. 2 εδ.α' του ως άνω Καταστατικού προς τους εκ βιαίου συμβάντος εξομοιούνται και οι εξ επαγγελματικής νόσου παθόντες ανικανότητα. Εκ των διατάξεων τούτων συνάγεται ότι προς θεμελίωσιν δικαιώματος συντάξεως της χήρας εργάτου μεταλλείων επί τη βάσει της παρ. 2 του αρθρ.52 του ρηθέντος Καταστατικού, προστεθείσης δια της ειρημένης υπ'αριθμ. 29722/Σ509 της 16.5.1951 ΑΥΕ, ως και δικαιώματος επί χορηγηθεισών προσαυξήσεων της συντάξεως ταύτης, απαιτείται: α) όπως η δικαιούχος χήρα είναι άπορος, β) ο σύζυγος αυτής να είχε εργασθή ως εργάτης μεταλλείων τουλάχιστον επί 15ετίαν, γ) να μη έτυχεν αύτη οιασδήποτε προηγουμένης συντάξεως και δ) ο σύζυγος ταύτης να είχε καταστή κατά τον χρόνον της αποχωρήσεως εκ της εργασίας του ανίκανος τελείως προς πάσαν εργασία ή 1) εξ εργατικού ατυχήματος ήτοι ατυχήματος όπερ υπέστη εν τη εκτελέσει της εργασίας του ή εξ αφορμής αυτής εκ βιαίου συμβάντος, οίον δύναται να είναι και η νόσος, η οφειλομένη όχι εις την εν συνήθει και κανονική ασκήσει της εργασίας λανθάνουσαν επίδρασιν επί του οργανισμού του παθόντος διαφόρων δυσμενών

επαγγελματικών όρων, αλλ' εις την έκτακτον και αιφνίδιαν επήρειαν αιτίου εξωτερικού, ξένου προς την οργανικήν κατάστασιν του εργαζομένου, αποδοτέου εις την υπό όλως ασυνήθεις, εκτάκτους ή εξαιρετικάς συνθήκας εκτέλεσιν της εργασίας ή 2) λόγω επαγγελματικής νόσου, ανεξαρτήτως, εις αμφοτέρας τας περιπτώσεις, αν ο θάνατος του εργάτου επήλθεν εκ των αυτών αιτίων ή εξ οιασδήποτε άλλης αιτίας. Ετέρωθεν το αναγνωριζόμενον εις την χήραν εργάτου μεταλλείων δια των ανωτέρω διατάξεων δικαίωμα συντάξεως δεν αποκλείεται εις την περίπτωσιν καθ' ην είχε απονεμηθεί εις αυτήν σύνταξις, δυνάμει του ρηθέντος άρθρ. 52, αλλά προ της υπ' αριθμ. 29722/Σ509/1951 ΑΥΕ, οπότε, κατά την εις αυτό αποδιδόμενην έννοιαν, δεν απητείτο ως απαραίτητον προς τοις άλλοις στοιχείον, δι' απονομήν συντάξεως, η εξ εργατικού ατυχήματος ανικανότης του συζύγου της προς πάσαν εργασίαν κατά τον χρόνον της εκ της εργασίας αποχωρήσεώς του, διότι εις την περίπτωσιν ταύτην μόνον εν μη πραγματική συνδρομή του τελευταίου τούτου στοιχείου αποκλείεται το δικαίωμα συντάξεως οπότε η δικαιωθείσα συντάξεως σύζυγος χαρακτηρίζεται υπό του νόμου ως απλή βοηθηματούχος, λαμβάνουσα εφεξής την εις αυτήν απονεμηθείσαν σύνταξιν ως βοήθημα, όχι δε και όταν συντρέχη το στοιχείον τούτον, ότε αυτή δικαιούται να επικαλεσθή αυτό προς αναγνώρισιν του προς σύνταξιν δικαιώματός της. Εν προκειμένω, ως προκύπτει εκ του δικογράφου της, εφ' ης εξεδόθη η προσβαλλομένη απόφασις, αγωγής, εν αυτώ εκτίθεται ότι η αναιρεσείουσα - ενάγουσα, κατ' εφαρμογήν της δευτέρας παραγράφου του άρθρου 52 του Καταστατικού του Ταμείου Μεταλλευτών, συγχωνευθέντος εις το αναιρεσίβλητον - εναγόμενον ΙΚΑ δια του από 17.4.1956 β.δ., εδικαιώθη συντάξεως, δυνάμει της υπ' αριθμ. 871/29.11.1940 αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του ρηθέντος Ταμείου, δεχθείσης της αποφάσεως ταύτης ότι ο σύζυγος της ειργάσθη εις μεταλλευτικάς εργασίας πλέον της 15ετίας, ως δε προκύπτει εκ των εν τω φακέλλω δικαιολογητικών ούτος απεβίωσεν εκ συγκοπής της καρδιάς εν τη εργασία του, οφειλομένης εις δυσμενείς και ανθυγιεινάς συνθήκας της εργασίας του. Ότι το ποσόν της συντάξεώς της ανήρχετο προ της 1.1.1952 εις δρχ. 125 μηνιαίως, το δε εναγόμενον παρέλειπε ν' αυξήση ταύτην εξ ιδίου καθήκοντος: α) εις δρχ. 175 μηνιαίως από 1.1.1952 μέχρι 30.9.1952, β) εις δρχ. 320 μηνιαίως από 1.10.1952 μέχρι 30.6.1953, γ) εις δρχ. 345,60 μηνιαίως από 1.7.1953 μέχρι

30.6.1956 και δ) εις ὄρχ. 645 μηνιαίως από 1.7.1956 μέχρι 31.8.1959, εντεύθεν δε τούτο τη οφείλει συνολικώς δια τα ως άνω τέσσαρα κονδύλια το ποσόν των ὄρχ. 32.726,80, ὅπερ δεν τη κατέβαλεν εκ παραλείψεως των αρμοδίων οργάνων του και παρά το γεγονός ότι ητήσατο τούτο δια της υπ' αριθμ. 3955/2.5.1957 αιτήσεως της. Διώκεται δε επί τούτοις ὅπως υποχρεωθή το αναιρεσίβλητον - εναγόμενον να τη καταβάλῃ το ανωτέρω ποσόν λόγω αποζημιώσεως. Ούτως ὅμως ἔχουσα η κρινομένη αγωγή εἶναι αόριστος και ανεπίδεκτος δικαστικῆς εκτιμήσεως διότι δεν αναφέρονται εν αυτή: α) κατά τρόπον σαφή και ωρισμένον, ποῖον το επενεγκόν τον θάνατον εξ αιτίας εξωτερικῆς βίαιον συμβάν ἢ ποῖα η νόσος εξ ης προσεβλήθη ούτος και ποῖαι αι ὅλως ασυνήθεις, ἔκτακτοι ἢ εξαιρετικά συνθήκαι εκτελέσεως της εργασίας και το επηρεάσαν εκτάκτως και αιφνιδίως ξένον προς την οργανικήν σύστασιν αυτού αίτιον, εξ ου προεκλήθη η νόσος, οὔτε ποῖα η επαγγελματικῆ ασθένεια, εξ ης προσεβλήθη ο παθών κατά την εν τοις μεταλλείοις εργασίαν του, τοιαύτης μη χαρακτηριζομένης της συγκοπῆς της καρδίας καθ' εαυτήν (πρβλ. άρθρ. 46 Κανονισμοῦ Ασθενείας κλπ, εγκριθέντος δια της υπ' αριθμ. 25078/28.5.1938 ΑΥΕ και 16 παρ.2 Καταστατικῆ Ταμείου Μεταλλείων) ούσης αποτέλεσμα διαφόρων εκάστοτε αιτιών (οργανικῶν βλαβών, συγκινήσεων κ.α.), β) ὅτι αὐτή - ενάγουσα ἦτο άπορος κατά τον χρόνον υποβολῆς αιτήσεως προς απονομήν συντάξεως και γ) ὅτι η ην υπέβαλε κατά το άρθρο 10 του δια της υπ' αριθμ. 57440/1938 ΑΥΕ εγκριθέντος Κανονισμοῦ περί ασφαλιστικῆς αρμοδιότητος και διαδικασίας απονομῆς των παροχών του ΙΚΑ, αίτησις της παρείχε τα ως άνω απαιτούμενα στοιχεία, ὅτε και μόνον η παρά τον νόμον μη απονομή εν ὅλω ἢ εν μέρει της αιτηθείσης συντάξεως ἢ προσαυξήσεως αὐτῆς συνιστά εν τη εννοία των αρθρ. 105 και 106 Εισ. Ν. ΑΚ. ειδικήν αδικοπραξίαν ἢ άλλως παράβασιν υπηρεσιακοῦ καθήκοντος, εξ ἧς γεννάται ευθύνη του ΙΚΑ προς αποζημιώσιν κατά τα αρθρ. 297 και 298 ΑΚ. Ὅθεν το δικάσαν Εφετεῖον απορρίψαν ως αόριστον την υπό δίκην αγωγήν, ως μη περιέχουσιν άπαντα τα κατά νόμον απαιτούμενα προς θεμελίωσιν της στοιχείαι, δεν παρεβίασε τας προδιαληφθείσας ουσιαστικῶς δικαίου διατάξεις, δι' ο και ο εκ του αρθρ. 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ μοναδικός λόγος αναιρέσεως εἶναι απορριπτέος ως αβάσιμος.